

GVS 427

MAJ 2018

LETO XCIX - ŠTEVILKA 427

GLASILO

VRHOVNEGA SVETA
SALEZIJANSKE DRUŽBE
SV. JANEZA BOSKA

URADNI ORGAN ANIMACIJE IN OBVEŠČANJA ZA SALEZIJANSKO DRUŽBO

Ángel Fernández Artime

KAKŠNI SALEZIJANCI ZA MLADE DANES?

Pismo o sklicu 28. vrhovnega zbora

VRHOVNO VODSTVO DON BOSKOVIH USTANOV - RIM
SALEZIJANSKA INŠPEKTORIJA SV. CIRILA IN METODA - LJUBLJANA

Naslov izvirnika: *Quali Salesiani per i giovani di oggi. Lettera di convocazione del Capitolo Generale 28°*
v: Atti del Consiglio generale della Società salesiana di San Giovanni Bosco
Leto XCIX, maj 2018, št. 427

Atti del Consiglio Generale je uradni organ animacije in obveščanja za salezijansko družbo

---

Prevod: Tone Dolgan

Uredil in grafični stavek: Marjan Lamovšek

Izdal in založil: Salezijanski inšpektorat, Ljubljana

Razmnoženo za člane Inšpektorije sv. Cirila in Metoda – Ljubljana
Ljubljana, junij 2018

1. SKLIC 28. VRHOVNEGA ZBORA. 1.1. Izbira teme. 1.2. Druge naloge. 1.3. Osnovni cilj teme. 1.4. Nekaj vprašanj, ki si jih bomo lahko zastavili. **2. TEMA 28. VRHOVNEGA ZBORA.** 2.1. Prioritete salezijanskega poslanstva med današnjo mladino. 2.2. Profil salezijanca za današnjo mladino. 2.2.1. *Z don Boskom kot vzorom.* 2.2.2. *Poklic in formacija: a) Formacija kot stalno odgovarjanje na Božji klic, b) Poslanstvo in občestvo, c) Kakovostne formacijske ekipe.* 2.3. Skupaj z laiki v poslanstvu in formaciji. 2.3.1. *Delitev poslanstva z laiki: uspehi in odpori* 2.3.2. *Vzajemnost v odnosih med salezijanci in laiki.* 2.3.3. *Skupna formacija salezijancev in laikov.* 2.3.4. *Ustanove v skupni upravi ali zaupane laikom.* **3. 'URA' 28. VRHOVNEGA ZBORA.**

Turin, 24. maja 2018

Dragi sobratje,

med plenarnim zasedanjem vrhovnega sveta smo razmišljali o naslednjem vrhovnem zboru, katerega naslov in pripravljalni postopek smo že objavili. Takoj nato sem se osebno posvetil pregledu vsebin zadnjih vrhovnih zborov: od posebnega vrhovnega zbora (20. VZ) leta 1972, ki pomeni trdno točko v zgodovini prenove naše Družbe po 2. vatikanskem koncilu, do zadnjega, ki smo ga obhajali leta 2014. Gre torej za 42 let življenja Cerkve in Družbe, v katerih se je zvrstilo osem vrhovnih zborov.

Zdaj smo v času sklica in priprave na 28. vrhovni zbor, ki bo nedvomno – in ponovno – »poglavitno znamenje edinosti Družbe v njeni različnosti«, kot pravijo naše konstitucije.¹

V skladu z dinamiko, ki je lastna vsakokratnemu vrhovnemu zboru, se bomo srečali – kot sobratje salezijanci z vsega sveta – pred izzivom, da razmislimo o svoji zvestobi Gospodu, evangeliju in don Bosku z dovzetnostjo za potrebe časa in krajev pod vodstvom Svetega Duha s ciljem, da prepoznamo Božjo voljo v tem zgodovinskem trenutku.²

¹ K 146.

² Prav tam.

1. SKLIC 28. VRHOVNEGA ZBORA

Na dan slovesnega praznika Marije Pomočnice vam iz Turina z globokim veseljem pošiljam to pismo, **s katerim v skladu s 150. členom naših Konstitucij sklicujem 28. vrhovni zbor.** Njegova tema bo ***Kakšni salezijanci za mlade danes?*** Vrhovni zbor bomo obhajali v Valdoccu (v Turinu), kamor se bomo vrnili po dvainšestdesetih letih od zadnjega vrhovnega zbora, ki je potekal na tem svetem salezijanskem kraju, kjer je don Bosko živel in ustanovil našo družbo. *Dar* milosti bo, da se bomo smeli srečati z našim očetom don Boskom in se počutiti zares doma, tam kjer smo se v karizmatičnem smislu rodili kot don Boskovi salezijanci.

Vrhovni zbor se bo začel *v nedeljo 16. februarja 2020* s slovesnim somaševanjem v baziliki Marije Pomočnice, sklep pa je predviden *za 4. aprila 2020*, na vigilijo cvetne nedelje. Vrhovni zbor bo torej trajal sedem tednov.

Za regulatorja sem imenoval sobrata *Stefana Vanolija*, ki velikodušno prevzema odgovornost za spremljanje priprav in za sam potek našega vrhovnega zbora.

1.1. IZBIRA TEME

Izbrana tema je plod obširnega in poglobljenega razmišljanja vrhovnega sveta, ki je upošteval aktualne usmeritve Cerkve in papeža Franciška, še posebno obhajanje dveh škofovskih sinod o družini in pripravo na sinodo, ki bo potekala oktobra 2018 s temo *Mladi*, vera in poklicno razločevanje.

Vrhovni svet je poudaril tudi nekatera vprašanja, ki se rojevajo iz vse bolj poglobljenega poznanja Družbe, ki je sad skupnih in izrednih vizitacij, izhaja pa tudi iz predstave, ki si jo je o Družbi ustvaril vsak izmed svetovalcev in do katere sem tudi jaz sam prišel na podlagi preučevanja in svojih dosedanjih vizitacij v triinšestdesetih inšpektorijah.

Na podlagi tega poznanja Družbe smo prepoznali – kot bom obširneje razložil v tem pismu – *nujnost, da svojo pozornost osredinimo v osebo salezijanca, ki mora biti kot Božji, posvečen človek in apostol sposoben, da se v polnosti uglaši z današnjimi odraščajočimi, z današnjo mladi-no in z njihovim svetom, da bi jih vzgajal in evangeliziral, jih pripravil na življenje in jih pospremil k srečanju z Gospodom.* Obenem pa delujemo

tudi s trdnim prepričanjem, da nismo edini odgovorni za to poslanstvo in da ga ne moremo uresničevati brez sodelovanja drugih sil.

Enotna tema vrhovnega zbora se členi na tri tematska jedra:

- ***Prioritete salezijanskega poslanstva med današnjo mladino***
- ***Profil salezijanca za današnjo mladino***
- ***Skupaj z laiki v poslanstvu in v formaciji***

1.2. DRUGE NALOGE

Poleg predlagane teme, ki bo nedvomno bogata priložnost ter čas milosti in upanja za našo Družbo, se bo vrhovni zbor moral spoprijeti z nekaterimi vidiki pravnega značaja, ki so pomembni za življenje inšpektorij, kot je na primer pregled Tajništva za salezijansko družino, ustanovljenega na prejšnjem vrhovnem zboru.

Še druga naloga bo izvolitev vrhovnega predstojnika in članov vrhovnega sveta za naslednje šestletno obdobje 2020–2026. Člani vrhovnega zbora bodo to služenje darovali za edinost in zvestobo don Boskovi karizmi in sobratje iz vseh salezijanskih krajev bodo gotovo z molitvijo spremljali ta tako pomemben dogodek za našo Družbo.

‘Tehnična komisija’, imenovana v skladu s 112. členom Pravilnika, je med sejo vrhovnega sveta in v naslednjih dneh že sodelovala z voditeljem pri pripravi *koledarja* del za inšpektorije, z namenom, da bi vse potekalo na kar najprimernejši način tako glede časovnega poteka kot glede predlaganih prispevkov.

Zelo verjetno bodo odgovori inšpektorij glede nekaterih področij njihovega življenja in s tem povezanih pravnih vidikov zahtevali od 28. vrhovnega zbora nov razmislek o nekaterih strukturah animacije in centralnega vodenja Družbe in njenih pokrajin.

1.3. OSNOVNI CILJ TEME

Osnovni cilj teme 28. vrhovnega zbora je pomagati vsej Družbi kolikor mogoče poglobiti spoznanje o tem, kakšen naj bo *profil salezijanca, ki bo sposoben odgovarjati današnjim mladim*, vsem mladim, zlasti pa najbolj ubogim in potrebnim, izključenim in zavrženim, najbolj slabotnim in tistim, ki so oropani temeljnih pravic. In to *v svetu, ki je vedno bolj zapleten in podvržen hitrim spremembam*.

Današnja stvarnost kliče po posvečenih salezijancih – apostolih, formiranih in pripravljenih, da živijo svoje življenje z don Boskovim umom in srcem v tej Cerkvi in tej družbi, željnih, da delijo, da se darujejo in da dajejo svoje življenje za mlade današnjega sveta – z njihovim načinom izražanja, njihovimi pogledi in interesi. Številne izmed teh mladih lahko srečujemo v salezijanskih ustanovah; še več pa jih prebiva na drugih 'dvoriščih' sveta.

To, kar je nekoč zatrdil naš posebni vrhovni zbor, ko je spregovoril o enovitosti salezijanske poklicanosti, zveni danes kot prerokba: »Iz odkritja te poklicne enovitosti bo zasvetila luč naše salezijanske 'identitete' in možnost uresničitve tistega tipa salezijanca, ki ga danes zahtevajo znamenja časov.«³

Ta „tip salezijanca, ki ga danes zahtevajo znamenja časov“, bo osvetlil tudi to, o čemer je razmišljal že 24. vrhovni zbor, pa še ni bilo dovolj usvojeno. Dejstvo, da je zdaj na stotine tisočev laikov udeleženih v salezijanskih ustanovah po vsem svetu, zahteva od salezijanca novo odprtost uma in srca za uspešen razvoj salezijanskega poslanstva v svetu. *Samo z delitvijo poslanstva* bomo lahko dajali najboljše odgovore in nam bo uspelo ne razočarati današnjih in jutrišnjih odraščajočih in mladih, ki nas tako zelo potrebujejo.

1.4. NEKAJ VPRAŠANJ, KI SI JIH BOMO LAHKO ZASTAVILI

Mogoče je, da obstajajo sobratje, ki mislijo, da če imamo vsi evangelij za pravilo krščanskega življenja ter don Boska za očeta in ustanovitelja naše Družbe ter se vsi zaobljublamo po istih konstitucijah – v katerih je salezijansko poslanstvo jasno opredeljeno – se nam morda ni treba vpraševati o tem, kakšen naj bo profil salezijanca, ki ga Sveti Duh želi danes za pristno poslanstvo med mladimi in skupaj z mladimi v tako novem in spremenljivem svetu. Vendar moramo odkrito priznati, kot je mogoče zaznati v mnogih inšpektorijah, da je stvarnost veliko bolj zapletena in raznolična od naših predstav. Ta stvarnost ni niti enolična niti preprosta. Zato se srečujemo s protislovnimi razmerami, ki nas spodbujajo, da gremo v smer večje korenitosti, večjega poguma, večje jasnosti in celo močnejšega očiščevanja v luči evangelija in v luči zvestobe naše Družbe karizmi, ki smo jo prejeli od Svetega Duha v don Bosku.

³ Posebni vrhovni zbor, 127.

- V tej zapleteni in raznolični stvarnosti obstajajo sobratje – in ti so v večini – ki živijo s popolno predanostjo in uglašeno z mladimi, z njihovim svetom in njihovo stvarnostjo; obstajajo tudi drugi, ki čutijo, da ta mladostni svet in mladi sami niso več v njihovem dosegu.
- Večina sobratov živi z jasno in prepričano izbiro za najbolj revne in potrebne, s trdno odločitvijo za tiste, ki dan za dnem doživljajo, da je njihovo dostojanstvo teptano in skrunjeno; drugi sobratje pa se zatekajo k udobnim in lagodnim življenjskim izbiram.
- Večina sobratov živi duhovniško službo kot don Bosko, ki je bil vedno in povsod duhovnik za svoje odraščajoče in mlade; nekateri sobratje pa so pod močnim vplivom klerikalizma, ki zelo škoduje Cerkvi in za katerega mi nismo neobčutljivi.
- Mnogi sobratje popolnoma nesebično, z zmernostjo, samoopovedovanjem in velikodušnostjo služijo drugim, zlasti našim prednostnim naslovljencem; obstajajo pa tudi drugi sobratje, ki izgubljajo identiteto in svobodo posvečenih redovnikov, s tem da se dajejo vpletati v dinamike iskanja moči, ki so neredko povezane z iskanjem denarja in drugih vezi.⁴
- Večina sobratov živi tako, da z resničnim navdušenjem in ljubeznijo v vsakdanjo stvarnost prenašajo besede Janeza Cagliera: »Frater ali ne frater, jaz hočem ostati z don Boskom«;⁵ drugi sobratje pa zaradi hudega pomanjkanja salezijanske identitete želijo zapustiti Družbo, tako da ne bi več živeli kot posvečeni redovniki in apostoli, kot don Boskovi salezijanci, ampak da bi preprosto opravljali svojo duhovniško službo v škofijah, v katerih mislijo, da se bodo dobro počutili ali da bodo preprosto sprejeti.
- Obstajajo sobratje, ki so razumeli pomen delitve poslanstva z laiki in ga živijo kot velik dar za samo poslanstvo. Obstajajo pa tudi mnogi drugi, ki še vedno čutijo globok odpor ali celo zavračanje; radi sprejemajo dejstvo, da so laiki zaposleni pri nas, a zavračajo, da bi si z njimi enakovredno, z ramo ob rami delili poslanstvo in vse, kar to poslanstvo prinaša s seboj.
- Večina mladih sobratov na različnih stopnjah formacije hrepeni po tem, da bi vpregli vse svoje moči v delo za mlade, h katerim bodo

⁴ EG, 55 in 57.

⁵ MB VI, 335.

poslani,⁶ tako da s tem ciljem pripravljajo svoje srce in svoj um ter si prizadevajo za intelektualni razvoj; medtem pa drugi sobratje prav nasprotno hrepenijo po položajih in odgovornostih, ki bi jim dajali moč in 'določeno veljavo'.

Ta naša stvarnost, sestavljena iz nasprotij, iz luči in senc, na nas naslavlja iste izzive, ki jih je s svojo živo in neposredno besedo papež Frančišek naslovil na vso salezijansko družino, z besedami, za katere danes na poseben način čutim, da so namenjene nam: *Ne razočarajte globokega hrepenenja mladih*. Tako pravi papež: »Don Bosko naj vam pomaga, da ne boste razočarali globokega hrepenenja mladih, kot je potreba po življenju, odprtost, veselje, svoboda, prihodnost; želja po sodelovanju pri izgradnji pravičnejšega bratskega sveta, pri razvoju vseh narodov, pri varovanju narave in življenjskih okolij. Po njegovem zgledu jim boste pomagali pridobiti izkušnjo, da se samo v življenju milosti, torej v prijateljstvu s Kristusom, lahko v polnosti uresničijo najpristnejši ideali. V veselje vam bo, da jih boste spremljali na poti iskanja sinteze med vero, kulturo in življenjem, v trenutkih, ko sprejemajo pomembne odločitve, ko si poskušajo razložiti kompleksno realnost.«⁷

2. TEMA 28. VRHOVNEGA ZBORA

2.1. PRIORITETE SALEZIJANSKEGA POSLANSTVA MED DANAŠNJO MLADINO

Razmišljanje o zgodovini naših vrhovnih zborov je bogato in globoko; vsak vrhovni zbor je – v luči Svetega Duha, ki ga moramo sprejemati s poslušnim in odprtim srcem – *vabilo naši svobodi v današnjem trenutku*, saj se ne smemo neprevidno in skoraj drzno zadovoljiti s preteklo slavo. Skoraj nevede se nam lahko zgodi, da se »upiramo Svetemu Duhu« (Apd 7,51) ali da »ugašamo Duha« (prim. 1 Ts 5,19) in tako tvegamo, da bi bilo salezijansko poslanstvo, ki nam je bilo zaupano, nekoč izročeno drugim.⁸

Ko torej vsej Družbi predlagamo kot temo zbora temeljit razmislek o profilu salezijanca za današnjo mladino, storimo to v nujni potrebi, da

⁶ Prim. K 24.

⁷ Papež Frančišek, *Come Don Bosco con i giovani e per i giovani*. Lettera di Papa Francesco al Rettor Maggiore dei Salesiani, LEV, Città del Vaticano 2015, 9.

⁸ Prim. Posebni vrhovni zbor, 18.

gremo naprej, svobodno in pošteno, na edini način, ki ima resnično veljavo: zvesti Gospodu v don Bosku in zvesti mladim, saj številni med njimi pričakujejo od nas, da jih ne bomo prepustili usodi kot kakšne brodolomce, ker nismo sposobni začutiti njihovih potreb ali prisluhniti njihovim klicem.

Po don Boskovem zgledu in v zvestobi Duhu moramo dati absolutno prednost salezijanskemu poslanstvu za današnjo mladino, da bi bili – tako kot je bil on – »znamenje in nosilci Božje ljubezni mladim, zlasti najbolj revnim«. ⁹ Ta prednostna ljubezen do najbolj ogroženih odraščajočih in mladih v današnjem svetu, ki je v določenem smislu drugačen od sveta preteklih desetletij, objektivno vpliva na naše poslanstvo. Rečemo lahko – kot že marsikdaj – da to ni nekaj, kar bi bilo na izbiro, nekaj, kar bi lahko zanemarili, ker nočemo sprejeti s tem povezanih naporov. Nasprotno, je nekaj bistvenega in temeljnega za našo karizmatično identiteto.

V svetovnem merilu danes tri četrtnine mladih živi v državah, ki jih ogroža revščina, ali v državah, ki se le počasi razvijajo, zlasti v periferijah velikih mest, v tako imenovanih 'mestih v izrednih razmerah'. Ti mladi so žrtve napredka in razvoja, ki po lastni dinamiki ustvarja naraščajočo družbeno neenakost in revščino. To stanje je za nas in za našo Družbo še naprej resen izziv. Bolj kot kdaj prej imamo danes nalogo, da svoje izvorno karizmatično poslanstvo ponudimo – z isto občutljivostjo, ki je bila lastna don Bosku – Cerkvi in svetu, vsem mladim, dečkom in deklicam, odraščajočim in mladim, ki so izključeni, odrinjeni na rob in zavrženi.

Novi vrhovni zbor bo priložnost za pozorno in pogumno razločevanje in preverjanje: ali so naše navzočnosti, naše ustanove in naše dejavnosti v službi najbolj revnih mladih? ¹⁰ Ali so oni v naših srcih ter v središču naših skrbi in interesov? Ali svoje moči in svoje napore osredinjamo vanje?

V srcu gojim sanje, da bodo nekoč po vsem svetu ob besedi salezijanci – ali don Boskovi sinovi – vsi razumeli, da gre za nas, posvečene osebe, ki se vselej in v katerem koli kraju ali razmerah odločamo v prid mladim, vseh mladih, *fantov in deklet, ki so najbolj revni, ranljivi in oropani svojega dostojanstva* – zato ker **nas oni potrebujejo in čakajo na**

⁹ K 2.

¹⁰ SP 1.

nas. Kdo so ti mladi? Po besedah papeža Frančiška so to predvsem mladi, ki so zavrženi, 'ostanki': »Začeli smo kulturo 'izključevanja' (izločanja odvečnega blaga, op. prev.), ki jo celo pospešujejo. Ne gre več samo za pojav izkoriščanja in zatiranja, ampak za nekaj novega ... Izključeni niso 'izkoriščani', ampak so smeti, 'odpadek'.«¹¹

Tisti, ki nas potrebujejo in čakajo na nas, so za nas salezijance:

- resnični reveži po svetu in 'izločeni'
- mladoletni migranti, begunci, prispeli v neznano, sami
- fantje in dekleta različnih kontinentov, ki živijo na cesti
- mladoletni in mladi odrasli, ki vsakodnevno doživljajo kršenje svojih človeških pravic in svojega dostojanstva
- mladi, ki jih zavrnejo na državnih mejah, ker so brez dokumentov in brez kakršne koli možnosti, prisiljeni delati kar koli za golo preživetje
- mladoletni in mladi odrasli, ki so vključeni v razne mreže in so žrtve najrazličnejših odvisnosti ali sodobnih oblik suženjstva in kršenja svobode
- mladi delavci ter mladi v poklicnem izobraževanju in usposabljanju
- mladi v popolnoma neurejenih družinskih razmerah in z globokimi človeškimi in čustvenimi primanjkljaji
- ter končno mladi vseh ras in kultur, ki ne poznajo Jezusa Kristusa

Zbor bo moral skratka biti močen poziv, naj se ponovno vrnemo k zares revnim prebivalcem sveta in naj še naprej odločno stavimo nanje v krajih in na točkah naše navzočnosti, kjer že delujemo.

Zbor bo tudi močen poziv, naj se uglasimo z mnogimi odraščajočimi in mladimi, ki nas prosijo, naj jih ne pustimo samih, ampak naj jih spremljamo: z mladimi z urejenimi ali neurejenimi družinskimi razmerami, ki potrebujejo navzočnost vzgojitelja in prijatelja za svoje življenje in za življenje svojih družin.

Ta prioriteta poslanstva za mlade današnjega sveta nam mora odpreti oči in nas napraviti dovzetne za potrebe odraščajočih in mladih, ki s svojim jezikom, svojimi stališči in svojim razumevanjem pripadajo digitalnemu svetu. Drugi so dovzetni za skrb in spoštovanje v razmerju do stvarstva in narave. Obstajajo tudi mladi, ki so dovzetni za socialno

¹¹ Papež Frančišek, Veselje evangelija, 53.

razsežnost ter želijo pomagati in služiti: mladi, ki iščejo priložnosti za prostovoljno delo. Pa tudi mladi, ki si želijo prehoditi pristno in globoko pot napredovanja v veri. Prav ta prioriteta nam omogoča razumeti, danes še bolj kot kdaj prej, da ko so mladi vključeni v kako družino, je po tej poti mogoče iti le skupaj. To je tudi klic Cerkve in papeža.

Vse to in še veliko drugega pomeni preizkus zvestobe nas salezijancev v današnjem svetu in od nas zahteva razmislek o tem, kaj naj storimo, kako naj to storimo in kako naj se pripravimo oziroma formiramo, da bomo lahko kaj pomembnega in pomenljivega sporočali, nudili, delili.

2.2. PROFIL SALEZIJANCA ZA DANAŠNJO MLADINO

Če želimo govoriti o salezijancih današnjega in jutrišnjega dne, moramo vsi usmeriti svoj pogled k don Bosku, kajti on je naš vzor. Kot je zapisal že 21. vrhovni zbor, don Bosko »ni za nas le preprost spomin iz preteklosti, ampak je karizmatična, živa, dejavna in v prihodnost usmerjena navzočnost. V njem bolje razumemo sami sebe in ponovno odkrivamo pravi smisel pripadnosti Družbi.«¹²

2.2.1. Z don Boskom kot vzorom

Ob pogledu na don Boska kot vzor salezijanec odkriva:

- don Boska, 'Božjega človeka', katerega najčudovitejša lastnost je enost med njegovo osebo, njegovim življenjem in njegovim delom.¹³ Ob pogledu na čudovito skladnost med milostjo in naravo, ki se je tako sijajno izrazila v njegovi osebi, salezijanec zlahka zasluti, da vera obogati celotno človeško življenje in da življenje dosega svojo polnost v veri. Dejansko je don Bosko znal razbirati stvarnost, v kateri je živel in v katero je bil potopljen, z izrednim pogledom vere. *Zato mora izraz salezijanec danes pomeniti človek globoke vere.*
- V središču njegovega življenja odkrivamo geslo "da mihi animas cetera tolle", ki izraža apostolsko strast z bogastvom motivacij in hrepenenj, usmerjenih v dobro mladih. Toda vse to ima svoj vir v evangeliju ter v osebi in srcu Kristusa, Očetovega apostola. Prav v don Bosku lahko vidimo, kako Sveti Duh navdihuje posebni, 'salezijanski način' dojemanja obraza in srca Jezusa, dobrega pastirja, ter

¹² 1. vrhovni zbor, 163.

¹³ Prim. Posebni vrhovni zbor, 83 §1.

njegovega poslanstva, kar vodi v enovit življenjski načrt, v katerem se človeška in Božja razsežnost tesno prepletata v eno samo poslanstvo: rešitev mladih.¹⁴ *Zato mora izraz salezijanec danes pomeniti apostolska strast za dobro mladih.*

- Po don Boskovem zgledu salezijanec odkriva neskončno Božje očetovstvo in si prizadeva živeti pred njim, Očetom, s polnim srcem radostne hvaležnosti in zaupanja. Čuti, da njegovo poslanstvo vzgojitelja in pastirja dosega svoj vrh v razodetju Očeta mladim ter globlje dojema don Boska v njegovem združenju z Bogom in njegovem izrednem čutu za očetovstvo. In ker čuti, da je don Boskov najvišji vzor Kristus, se salezijanec lahko vedno močneje zaveda, da »ima današnji svet nujno potrebo po tem, da odkrije ta pravi Božji obraz in to 'sinovsko' poklicanost vsakega človeka.«¹⁵ *Zato mora izraz salezijanec danes pomeniti Božji sin, ki ve in čuti, da je oče mladim.*
- Biti salezijanci je naš način, da smo – intenzivno – Cerkev. »Ni si mogoče zamišljati nikakršnega dualizma med salezijanskim življenjem in življenjem vesoljne ali delne Cerkve. Isti duh poživlja in združuje Cerkev ter navdihuje naš salezijanski poklic.«¹⁶ Zvestoba don Bosku danes pomeni za vso našo Družbo, da moramo biti pozorni na zmanjšanje časa, pozorni na 'klice' mladih, o katerih govorimo – ne da bi zašli v kar koli, kar bi lahko popačilo našo *karizmatično identiteto*. Zato – kot pravijo naše konstitucije že v prvi, don Boskovi izdaji leta 1875 – moramo imeti v srcu strastno navdušenje za evangelizacijo mladih, posebno najbolj revnih, skrbeti zlasti za vzgojo apostolskih poklicev, biti vzgojitelji za vero v preprostih okoljih, zlasti s sredstvi družbenega obveščanja, in oznanjati evangelij narodom, ki ga še ne poznajo,¹⁷ kajti strast pridobivati duše – 'da mihi animas' – ne pozna mej. *Zato mora izraz salezijanec danes pomeniti karizmatična identiteta v cerkvenem občestvu.*
- Potrditev don Boska za naš vzor in potrditev zvestobe karizmi pomeni za nas tudi *vrnitev k pristnemu duhu don Boskovega Oratorija*,¹⁸

¹⁴ Prim. K 26.

¹⁵ *Posebni vrhovni zbor*, 90.

¹⁶ Progetto di vita dei Salesiani di Don Bosco. Guida alla lettura delle Costituzioni salesiane, Editrice S.D.B., Roma 1986, str. 120.

¹⁷ Prim. K 6.

¹⁸ Prim. K 40.

ne ***zato, da bi delali, kar je delal on***, ampak da bi ***posnemali njegov način dela***, v odkrivanju don Boska, ki je vselej in z mnogih vidikov prožen, a trdno zasidran v svojem poslanstvu za mlade. Razumljivo je, da se ne navezujemo na Oratorij zato, da bi se omejili le na eno konkretno dejavnost izmed mnogih, ki jih je don Bosko sam vzpostavil. Temveč želimo prepoznati duha, ki ga je gnal in vodil v vsakem trenutku: njegovo moč, njegovo vzgojno strast in ustvarjalnost, njegovo živahnost in prožnost, ki pa ni bila brez jasnosti in trdnosti – vse to je za nas velika lekcija *dinamične zvestobe* njegovemu specifičnemu apostolskemu poklicu. Don Bosko se nam torej kaže kot pravi vzor poslušnosti v razmerju do izvirne karizme; poslušnost klicu in poslanstvu, ki mu je bilo zaupano, vključno z dovezetnostjo za realnost, za čas in za najrazličnejše potrebe. *Zato mora izraz salezijanec danes pomeniti apostol mladih – vselej zvest, vselej prožen in ustvarjalen.*

- Imeti don Boska za vzor pomeni za salezijanca danes: napolniti um in srce z vrednotami *salezijanskega duha* in z *duhovnostjo, ki nas opredeljuje in razlikuje od drugih*. V tem salezijanskem duhu je ljubezen temeljno sredstvo in metoda njegovega apostolata: neutrudna ljubeznivost in domačnost sta salezijanski imeni za ljubezen do mladih. Simpatija, sposobnost storiti prvi korak, priznavanje vrednosti vsake osebe, optimizem in veselje, družinski duh ... – to morajo biti specifični, razlikovalni elementi naše salezijanske identitete. *Zato mora izraz salezijanec danes pomeniti vedno vzgojitelj, vedno prijatelj.*

2.2.2. Poklic in formacija

Ko spregovorimo o *poklicu in formaciji*, gre vselej za odgovor na vprašanje »kakšen salezijanec za mlade danes«. Profil salezijanca bo nedvomno rezultat dela vrhovnega zbora in ta gotovost je vir velikega upanja.

Kot pomoč za nadaljnje razmišljanje naj navedem tri vidike, ki jih je treba upoštevati:

- a) Salezijanec se mora zavedati, da gre v njegovem življenju za klic k posvečenemu življenju, na katerega mora odgovarjati dan za dnem.
- b) Poslanstvo se uresničuje skupno in formacija nam mora pomagati, da ga bomo živeli na ta način.

- c) Za ustrezen odgovor na sodobne potrebe formacije in poslanstva moramo gotovo vlagati v kakovostne formacijske ekipe, ki bodo sposobne prispevati k formaciji salezijancev – da bi postali resnični vzgojitelji in apostoli današnje mladine.

a) Formacija kot stalno odgovarjanje na Božji klic

Formacija, ki je razumljena in doživljana v veri, vodi vsakega salezijanca, da skupaj s svojimi sobrati odgovarja Bogu kot tistemu, ki prevzema pobudo in ga kliče k tesni hoji za Kristusom. Bog je tisti, ki nas posvečuje in pošilja k mladim, kot izpovedujemo v naši redovni zaobljubi.¹⁹ Poklic ni nekaj abstraktnega. Bog vselej kliče v določenem zgodovinskem trenutku ter v določenem družinskem, socialnem, verskem, kulturnem in ekonomskem okolju. Gre za klic ljubezni in milosti, ki ga sprejemamo s hvaležnostjo in ponižnostjo, ne pa kot pravico ali zaslug. Mlad salezijanec, otrok svojega časa, mora odgovoriti na ta specifični Božji klic in naloga formacije je, da mu pomaga na poti zorenja in popolne izročitve Bogu v hoji za Kristusom.

V vsakem primeru tega procesa zorenja ni mogoče uresničevati zunaj realnosti sodobnega sveta, njegove raznoličnosti in morda njegove zapletenosti. Skupek potreb in hrepenenja določenega časa²⁰ močno zaznamuje vsak poklic.

Don Bosko je znal z veliko dovtetnostjo razbirati in razlagati stvarnost in potrebe svojega časa. S to svojo dovtetnostjo je ustanovil salezijsko družbo in premagal težave. Prvi salezijanci so se oblikovali v tem duhu in lahko rečemo, da je danes *nujno posvojiti to karakteristiko tudi na področju formacije*.

V sodobnih družbah, zaznamovanih z zelo hitrimi in globokimi spremembami, bo salezijanec moral imeti sposobnost, da ostane odprt za te spremembe in da bo premagoval naravni odpor do novosti in do neznanega; navaditi se bo moral na iskanje novih rešitev, ko bo to potrebno, ne da bi se zatekal k ugovoru »vedno se je delalo tako«; pripravljen bo moral biti na učenje o novostih in na spoprijemanje z njimi, na pogovor brez zapiranja pred drugačnostjo; pripravljen razlikovati med tem, kar je stalno, in tem, kar je spremenljivo; sposoben navsezadnje živeti v teh okoliščinah kot redovnik.

¹⁹ Prim. K 24.

²⁰ Prim. GS, 4-10.

Kot je Družba zatrdila že večkrat, je zelo smiselno razmišljati o tem, da se morajo naše strukture, namenjene formaciji, prilagoditi potrebam časa, krajev in oseb; morale bodo biti raznovrstne, decentralizirane, prožne in funkcionalne. Mlad salezijanec se bo moral formirati v stiku z realnostjo okolja, v katerem živi in ki vključuje družine, mladino njegove starosti, realnost salezijanskega življenja z ustreznimi dejavnostmi apostolata. Formiral se bo podobno kot mnoge druge osebe s prizadevanjem, žrtvami, skromnostjo in resnostjo, daleč od kakršnih koli privilegijev ali elitnega *statusa*. Vse to bi nas moralo vselej spodbujati k prožnosti, ko razmišljamo o formaciji salezijanca v današnjem svetu in za današnje mlade.

Gotovo nas mora formacija voditi k privzetju tipičnih potez salezijske osebnosti in *k duhovnemu življenjskemu slogu*,²¹ osredinjenem v Bogu Očetu in Kristusu Odrešeniku, utemeljenem na konkretni veri, ki salezijancu omogoča spoznavati Božjo navzočnost v vsakdanjosti, v človeški zgodovini in dogodkih. Duhovnost mora biti zaznamovana z ljubeznijo, ki se v skladu z don Boskovim hotenjem navdihuje pri ljubeznivosti sv. Frančiška Saleškega. Po don Boskovem zgledu bo moral salezijanec izstopati z izražanjem upanja, ki bo tudi v težavah vir optimizma in veselja. V pomoč mu bo iskrena evharistična in marijanska pobožnost.

Salezijanec bo moral – kot don Boskov sin – izstopati s človeško zrelostjo: ta zrelost mora zaznamovati naše odnose, ki naj bodo polni vedrine, iskrenosti, razumevanja, sposobnosti za prijateljstvo ter za resnično in zrelo prisrčnost. Vse to mora biti obogateno *s slogom bratskih in vzgojnih odnosov, ki so tipični za naš značilni družinski duh*.

Seveda te poti ni mogoče prehoditi brez različnih **posrednikov**. Na začetku poti je treba srečati prve spremljevalce. Ob misli na salezijanca danes ugotavljamo, da je vedno bolj nujno potrebno pravo *razločevanje in spremljanje*.²² Gotovo je pomembna vloga skupnosti, laikov v vzgojno-pastoralni skupnosti in sobratov inšpektorije; toda predvsem – in še posebno prva leta – bo učinkovitost *celotne prenove formacije* v veliki meri odvisna od ozračja, ki smo ga opisali, od pravega razločevanja, od vztrajnega spremljanja in od sposobnosti formacijskega osebja. Za formacijo

²¹ Prim. K 11, 12; Posebni vrhovni zbor, 667; 25. vrhovni zbor, 191; 27. vrhovni zbor, 67§3.

²² Prim. Sinodo dei Vescovi, I giovani, la fede e il discernimento vocazionale, Elle Di Ci, Leumann (TO) 2017, 39-52.

dodeljeni salezijanci se morajo zelo dobro zavedati, da bo na formacijo sobratov zelo vplival njihov način razmišljanja in delovanja. Iz tega razloga je nujno najti način za pridobitev *najboljših formacijskih ekip, ki bodo stalne, ne improvizirane, pripravljene za tovrstno službo*. Za formacijo dodeljeni sobratje morajo biti različne in dopolnjujoče se osebnosti, a morajo imeti zelo trdno salezijansko identiteto.

Dobro vemo – in to je nedvomno velik izziv za vso Družbo – da mora biti formacija sad delovanja vseh sobratov: sobratov v formacijskih skupnostih, pa tudi sobratov v skupnostih dejavnega življenja vsake inšpektorije. V določenem smislu se morajo vse skupnosti počutiti kot *formacijske skupnosti*: s svojim vsakdanjim življenjem posredujejo mladim sobratom pristne vrednote salezijanskega poklica in veselje, ki izvira iz uresničevanja teh vrednot.

Razmišljanje o profilu salezijanca za današnjo mladino in istočasno razmišljanje o njegovi formaciji nas bo vodilo k soočanju z nekaterimi že znanimi izzivi²³ ter s stanjem in prepričanji, ki jih moramo popraviti, kot so:

- Formacija, ki jo mlad sobrat dojema kot zaporedje etap, ki se zaključijo z večnimi zaobljubami ali z duhovniškim posvečenjem, brez gotovosti, da je uresničil globok, osebni proces poistenja s poklicem.
- Formacija, razumljena predvsem kot pridobitev akademskega znanja na področju filozofije, teologije, pedagogike in psihologije.
- Salezijanski poklic se včasih zamenjuje z nekim individualnim življenjskim načrtom, ki relativizira evangeljske svete in pozabi na pomen, ki ga ima za nas evangeljsko bratstvo – poteza, ki bi morala biti značilna za vsako skupnost inšpektorije.
- Pomanjkljivosti, ki jih ugotavljamo pri sobratih, pristojnih za formacijo: niso sposobni vselej jasno posredovati vrednot posvečenega življenja in življenja v služenju oziroma ne vedo, kako spremljati ali voditi proces razločevanja.
- Določeno pomanjkanje veselja in vitalnosti v skupnostih apostolata, v katerih manjka pogovor, bratska prisrčnost in medsebojna izmenjava vsakdanjih izkušenj doživljanja Boga.

²³ Prim. 21. vrhovni zbor, 47.

b) Poslanstvo in občestvo

V duhu odgovornosti in z zaskrbljenostjo ugotavljamo, da večkrat v procesih formacije ni prave usmeritve in cilja. Pogosto se razmišlja o formaciji kot o etapi salezijanskega življenja, ki se konča s študijem. Tej miselnosti se pridružuje napačna predstava, da so bili s pridobitvijo diplome ali magisterija doseženi cilji formacije. S ponižnostjo moramo priznati, da v Družbi ni vselej jasne zavesti – in iz nje izhajajoče prakse – da se formiramo za poslanstvo in v poslanstvu ter da se formiramo za skupnost in v skupnosti: to se nanaša tako na salezijansko redovno skupnost kot na vzgojno-pastoralno skupnost.

Kadar pa formacijo razumemo kot trajen odgovor – za vse življenje – Bogu, ki nas kliče, da bi bili *služabniki mladih in preroki bratstva*, tedaj sta usmeritev in cilj jasna v vseh procesih formacije in potemtakem imata tako poslanstvo kot življenje v skupnosti to jasno usmeritev in cilj.

Naj navedemo nekaj znamenj, ki opozarjajo na nevarnost, da se formacija oddalji od poslanstva in od vrednote bratskega življenja – in se torej oddalji od pravega oblikovanja *profila salezijanca za današnjo mladino*:

- Težnja po enačenju 'poslanstva' z 'delom', pri čemer se pozablja, da je naše poslanstvo v Cerкви biti znamenje in nosilci Božje ljubezni do mladih, zato da bi mlade približali Kristusu – presegajoč okvire socialnih storitev, ki jih lahko nudimo.
- Sobratje, ki menijo, da duhovno spremljanje mladih in poklicno razločevanje nista sestavni del mladinske pastorale.
- Predlogi za formacijo naših mladih sobratov, ki pastoralnim izkušnjam med mladimi, zlasti najbolj ubogimi, pripisujejo drugoten pomen ali ga skoraj zanikajo. To je zelo daleč od don Boskovega razmišljanja; on je namreč menil, da se salezijanec ne bi smel formirati zunaj dejanskega življenja niti med noviciatom.
- Formacijski programi, v katerih je razmišljanje o pastoralnih izkušnjah sobratov v formaciji pomanjkljivo in v katerih sobratje v formaciji nimajo spremljanja glede svojih pastoralnih dejavnosti.
- Formacijski programi, v katerih se na učitelje gleda le kot posredovalce znanja, brez odgovornosti za formacijo; od tod potreba, da imamo prave formacijske osebnosti in ne le učitelje.

- Stanje, ko je tirocinij omejen na določeno obdobje dela v kaki lokalni skupnosti, a za salezijanca v začetni formaciji ne pomeni kakšne pomembne faze, v kateri bi bile te njegove izkušnje spremljane in preverjane ter bi on lahko računal na pomoč in pričevanje celotne skupnosti.
- Formacijske skupnosti, ki živijo na obrobju ali so brezbrizne do velikanskih in kritičnih misijonarskih izzivov Cerkve in Družbe.

c) Kakovostne formacijske ekipe²⁴

Za formacijo salezijanca za današnjo mladino so nujno potrebne formacijske ekipe, ki so pomenljive po kakovosti in številčnosti in ki jih zaznamuje harmonija in enotnost. 'Kakovost' pomeni, da morajo odgovorni za formacijo 'živeti vrednote salezijanske poklicanosti', da lahko posledično spremljajo življenje mladih kandidatov in salezijancev. 'Kakovost' zahteva vzgojitelje, ki z veseljem uresničujejo posvečeni salezijanski poklic in znajo tudi posredovati to veselje in srečo; zahteva odgovorne za formacijo, ki so se naučili razločevati glas Svetega Duha v vsakdanjem življenju in ki znajo prepoznavati Božjo navzočnost v življenju mladih. Zahteva vzgojitelje, ki so pristni in pošteni, tudi če niso popolni, in jim ne manjka potrpežljivosti in spoštljivosti. 'Kakovost' zahteva odgovorne za formacijo, ki znajo spremljati doživljane izkušnje: izkušnjo življenja v skupnosti, izkušnjo molitve, izkušnjo apostolata, izkušnjo evangeljskih svetov. 'Kakovost' pomeni tudi odgovorne za formacijo, ki znajo delovati v ekipi, skupaj z ravnateljem ali s sobratom, ki mu je zaupana določena faza formacije.

Ko govorimo o odgovornih za formacijo, mislimo tudi na navzočnost laikov, moških in žensk, ter na navzočnost družin med procesi formacije. Kadar te osebe pripadajo salezijanski družini ali so bile deležne salezijanske formacije, postanejo dragocen vir za formacijo mladih sobratov.

Seveda je treba imeti – tako kot velja za prejšnje teme – določeno bistrost, da zaznamo šibke točke, zadostno ponižnost, da te šibke točke priznamo, ter odločnost Družbe, da izvede potrebne ukrepe za njihovo odpravljanje.

²⁴ Zanimivo je, kar pravijo za formacijo odgovorni salezijanci v nedavni študiji, ki je sledila široki raziskavi, izvedeni med sobrati v formaciji in odgovornimi za formacijo v celotni Družbi: M. Bay, *Giovani, salesiani e accompagnamento. Risultati di una ricerca internazionale*, LAS, Roma 2018, 377–420.

Naj navedemo nekatere razmere, ki so problematične in pomenijo nevarnost:

- Pogost primer kompleksnih ustanov, kjer je na razpolago le malo sobratov za začetno formacijo, formacijske ekipe pa so številčno šibke.
- Sobratje, ki so ustrezno pripravljene za poučevanje filozofije ali teologije v prvih fazah formacije, vendar nimajo ustrezne priprave za formiranje in duhovno spremljanje.
- Navzočnost za formacijo dodeljenih sobratov v formacijskih hišah, ki niso zmožni dialoga z mladimi salezijanci.
- Odgovorni za formacijo, v katerih, kot kaže, ni strastnega navdušenja za Boga in za mlade.
- Problematičnost 'vertikalnega' modela formacije, ki ne nagovarja srca, motivacij, nagnjenja in prepričanja.
- Huda pomanjkljivost je, če imamo odgovorne za formacijo, ki imajo malo pastoralnih izkušenj, ter inšpektorialno pastoralo, ki je vezana bolj na posamezne aktivnosti kot na procese.
- V nekaterih inšpektorijah, deželah in kulturah se ohranja ostra ločitev med sobrati v formacijskih hišah: odgovorni za formacijo in sobratje v formaciji so medsebojno zelo oddaljeni, daleč od družinskega duha, ki ga je želel don Bosko, in od ozračja oratorija, ki ga je imel tako rad in za katerega je sam neposredno skrbel.

2.3. SKUPAJ Z LAIKI V POSLANSTVU IN FORMACIJI

Po mnogih letih delitve poslanstva z laiki v okviru vzgojno-pastoralnih skupnosti čuti Družba potrebo, da oceni opravljeno pot in dosežene rezultate, pa tudi odpore, na katere smo naleteli. Delitev poslanstva z laiki se – zlasti od 24. vrhovnega zbora naprej – jasno izrisuje kot pristen proces ponovnega odkritja karizmatične identitete in danes kot edini mogoč način uresničevanja salezijanskega poslanstva v zapletenem sodobnem svetu in v različnih okoliščinah naših dejavnosti.

S tem je povezan tudi razmislek o samem subjektu poslanstva, ki ne more ostati omejen zgolj na osebo salezijanca niti na redovno skupnost kot animacijsko jedro. Poslanstvo je treba danes razumeti v smislu medsebojnega dopolnjevanja salezijancev in laikov, ki si skupaj prizadevajo za to tudi na področju formacije.

2.3.1. Delitev poslanstva z laiki: uspehi in odpori²⁵

Ob pogledu na pot, ki jo je Družba prehodila v teh letih, opazamo zelo raznovrstno stvarnost. Obstajajo države in inšpektorije, v katerih je bil uresničen velik del poti, ki je bila nakazana s 24. vrhovnim zborom ter z vsem predhodnim in poznejšim učiteljstvom Družbe. Sadov tega prizadevanja je veliko in ti sadovi potrjujejo, da razmišljanje več vrhovnih zborov in izdane smernice Družbe niso le mogoči, ampak so v nekaterih delih sveta tudi edina rešitev za zagotavljanje navzočnosti don Boskove karizme v prid mladim, ki nas potrebujejo. Veliko smo se naučili, veliko sadov smo pobrali in Družba mora v korist poslanstva tudi pokazati na dosežene uspehe.

Vendar je v zvezi s prehojeno potjo vzgojno-pastoralnih skupnosti treba priznati, da se v nekaterih delih sveta in v nekaterih inšpektorijah pojavljajo odpori proti delitvi poslanstva z laiki in še bolj proti skupni formaciji v perspektivi skupnega poslanstva za mlade. To dejstvo jasno kaže na izjemno raznovrstnost glede izhodišč, hitrosti in uresničenih ukrepov, tako da je to temo treba upoštevati kot prednostno, ko govorimo povezano o salezijancih in laikih.

Obstajajo zelo različni pastoralni modeli, povezani s poslanstvom, in to dejstvo prispeva k zmešnjavi in včasih k neustreznemu presojanju življenjskih stanov kristjana ter k neustreznemu vrednotenju posvečene osebe in laika, ki je v nasprotju s pravilno in sinergično krščansko vizijo.

Ohranjajo se napačni in dvoumni modeli vodenja, v nekaterih primerih z držami 'gospodarjev in lastnikov', ki radi razkazujejo svojo 'oblast'. Obstajajo pa tudi drugi pastoralni modeli, ki so s karizmatičnega vidika pravilni in v katerih smo mi 'vodniki', sopotniki in odgovorni za formacijo v salezijanskem vzgojno-pastoralnem sistemu. Včasih je čutiti potrebno spodbudo, da se tovrstni model prenese v resničnost; v drugih primerih pa se nam zdi, da je obstaja utrujenost, zaradi katere se iz sinergije edinosti preide k 'delitvi oblasti', ki ne premore niti moči niti vzgojno-pastoralne vizije.

Včasih gre za globoke odpore v neposrednem nasprotju z modelom 'občestvene Cerkve', ki ga je predlagal 2. vatikanski koncil. Gre za model, ki ga sama Cerkev skuša uresničevati v procesu svojega samorazumevanja – Cerkev, katere del smo seveda tudi mi.

²⁵ Prim. 24. vrhovni zbor, 19-21, 30-31, 36.

Ti globoki odpori od nas zahtevajo, da se ustavimo – kot nameravamo storiti na 28. vrhovnem zboru – in se posvetimo razmišljanju ter postavimo pogumno diagnozo tako uspehov kot težav, ki jih srečujemo v našem vsakdanjem salezijanskem življenju. Tovrstna diagnoza je nujno potrebna, ker odpor ni vselej izražen ali zaznan, tako da se lahko navsezadnje zdi nekaj normalnega in postane nespremenljivi 'status quo'.

2.3.2. Vzajemnost v odnosih med salezijanci in laiki²⁶

V odnosih med salezijanci in laiki imajo pomembno vlogo skupne *prvine*, kot so: občutek pripadnosti isti vzgojno-pastoralni skupnosti, medsebojna delitev iste don Boskove karizme, v mnogih primerih tudi sama krščanska vera, zaupanje v učinkovitost preventivnega sistema. Kolikor več je teh prvin, ki so skupne tako salezijancem kot laikom, toliko trdnejša sta medsebojni odnos in enotnost vzgojno-pastoralne usmeritve: medsebojno razmerje ni le lažje, temveč tudi bogatejše.

Zavedamo se obstoječih *razlik* med salezijanci in laiki: različna poklicanost, različni življenjski stan ... Te razlike omogočajo specifične prispevke; so bogastvo; morejo in morajo prispevati k ustvarjanju harmonije, ne pa k ločevanju ali sporom. Pomembne razlike opazamo tudi med samimi laiki salezijanskih ustanov po svetu. Ti laiki so lahko: krščanski verniki ali pripadniki drugih ver ali versko neopredeljeni; člani salezijanske družine; laiki, ki so zares soodgovorni za poslanstvo, in drugi, ki se imajo le za 'preproste' zaposlene; v istih ustanovah imamo navzočnost mladih, ki so globoko prežeti s karizmo, in mladih, ki so oddaljeni ali brezbrizni; prostovoljci in plačani delavci; družine, ki so nam blizu, in oddaljene družine ...

Zavest o veliki pestrosti in številnih razlikah je izhodišče za zamišljanje in ustvarjanje skupne poti v naših vzgojno-pastoralnih skupnostih: s čim večjim sodelovanjem in soudeležbo, s posebnim in pozitivnim ovrednotenjem prispevka, ki izhaja tudi iz specifičnih danosti moških in žensk; vzgojna navzočnost ženske in njen prispevek morata gotovo biti deležna večjega priznanja.²⁷

Poudariti je treba še eno bistveno prvino odnosa med salezijanci in laiki v deljenem poslanstvu. Gre za vzajemnost. Vzajemnost pomaga

²⁶ Prim. 24. vrhovni zbor, 106,117.

²⁷ Prim. 24. vrhovni zbor, 25, 33, 74, 166, 177–179.

premagovati razdalje in neravnotežje zaradi različnih vlog in občutka superiornosti, ki se včasih pojavi. To vzajemnost je treba ustvariti, ne da bi izničili razlike: salezijanec mora vselej ohranjati svojo posvečeno identiteto in ne 'delovati kot laik' – in obratno. Vzajemnost nam pomaga živeti bratske in prijateljske odnose, ki so bogati v smislu človečnosti in zrelosti, ki so spoštljivi do oseb in ne zanikajo edinstvenosti in posebnosti vsake izmed njih.

Ta vzajemnost je dejstvo in je najbolj plodna, kadar se nam uspe izogniti nekaterim skušnjavam. Glede salezijancev včasih miselnost 'gospodarjev' ali 'delodajalcev' prevlada nad držo služenja, ki mora biti namenjena vsem. Vsi smo služabniki, ki delamo za isto poslanstvo v Cerкви in v svetu, in naš skupni pogled mora biti vselej usmerjen k našim mladim, zlasti tistim, ki so pomoči najbolj potrebni. Če imamo ustrezno predstavo o karizmi in smo jo sprejeli za svojo, nam je jasno, da laiki niso niti naši služabniki niti zgolj 'zaposleni' pri nas, čeprav je razen prostovoljcev v večini primerov medsebojno razmerje urejeno z delovno pogodbo. Mogoče je storiti veliko več.

Zelo pozorni moramo biti na to skušnjava, pa tudi na nevarnost, da bi laike 'klerikalizirali'. Klerikalizem nikakor ne spodbuja predlogov in prispevkov, ampak počasi duši tisti preroški ogenj, o katerem mora pričevati Cerkev v srcu ljudstva. V tem zlu je treba prepoznati pogled, ki je ozek in nepopoln ali izkrivljen: gre za zavestno zavračanje občestvene eklezio-logije, ki zahteva, da vsem poklicem priznavamo enako dostojanstvo.

Obenem imajo nekateri laiki močno skušnjava, da bi pridobili kontrolo in oblast – prav to, kar očitajo samim salezijancem. Lahko gre – zavestno ali podzavestno – za takšno misel: »Napočil je naš čas! Zdaj lahko mi ukazujemo in imamo 'oblast'«. Vse to ne more prinesiti ničesar dobrega, saj tudi to pomeni zanikati karizmo in soodgovornost, katerih namen je blagor naših naslovljencev.

Edina mogoča pot je krepitev karizmatične identitete, ki jo je treba vselej zagotavljati in varovati, ter skupnega vodenja, ki je tako zelo odvisno od sposobnosti oseb in od okoliščin, pa tudi od formacije, v okviru katere je treba med salezijanci in laiki razviti sistem spremljanja ter sistem nadzora glede upravljanja ustanov, funkcij in ekonomije.

2.3.3. Skupna formacija salezijancev in laikov²⁸

Od 23. vrhovnega zbora naprej smo od vseh inšpektorij zahtevali oblikovanje Načrta za laike. 24. vrhovni zbor je zahteval oblikovanje 'Programa formacije salezijancev in laikov'²⁹ z vsebinami ter opredelitvami vloge in posegov inšpektorjev ter ustreznih struktur inšpektorijske animacije.

V zadnjih petindvajsetih letih so mnoge inšpektorije razvile različne načrte za specifično formacijo laikov (in včasih tudi za skupno formacijo salezijancev in laikov) v skladu z lastnimi potrebami glede poslanstva. Formacija laikov ob prvi vključitvi v kako salezijansko ustanovo (učiteljev, vzgojiteljev, inštruktorjev, pomožnega osebja, socialnih delavcev ...) je bila sprejeta kot pozitiven izziv. V nekaterih primerih zelo kompleksnih salezijanskih ustanov je bila razvita sistematična formacija za osebe, ki morajo opravljati službo vodenja in usklajevanja, kot so: laiški ravnatelji, pastoralni koordinatorji, upravitelji ...

Na več medinšpektorskih srečanjih in med nekaterimi skupnimi vizitacijami je bilo opozorjeno, da na tem področju obstajajo velike razlike, kar se tiče kakovosti in razvoja. Razlike so bile pripisane odsotnosti 'osrednjega referenta', ki bi bil na voljo celotni Družbi in na katerega bi se lahko obrnile posamezne inšpektorije. Na zadnjih vrhovnih zborih to vprašanje ni bilo razrešeno, čeprav je bilo sproženo ob več priložnostih. Prihodnji vrhovni zbor bo priložnost za razpravo o tem oziroma za sprejem nekaterih odločitev, če bo ugotovljena njihova primernost.

Na podlagi modela misijonskega občestva Cerkev, ki se bogati z različnostjo karizem in z njihovim vse večjim poznanjem, sprejemamo temeljno načelo, da laiki in redovniki potrebujemo drug drugega v duhu izmenjave darov specifične poklicnosti enih in drugih. Vzajemno bogatenje zahteva, da imajo oboji potrebno ponižnost za učenje, duha poslušanja in razpoložljivost za dodatno usposabljanje in vključevanje v kakovostno formacijo v okviru delitve salezijanske karizme in prakticiranja preventivnega sistema, tako v salezijanskih ustanovah kot v samih družinah, saj gre njihov pozitiven vpliv onkraj mnogih mej, ki so bolj teoretične kot dejanske.

²⁸ Prim. 24. vrhovni zbor, 43, 55, 101, 103, 138, 140.

²⁹ Prim. 24. vrhovni zbor, 145.

2.3.4. Ustanove v skupni upravi ali zaupane laikom³⁰

Štiriindvajseti vrhovni zbor obravnava to temo, ko govori o nekaterih 'novih razmerah', in daje nekaj usmeritev in kriterijev,³¹ toda kot se pogosto zgodi, nas je življenje v teh dvaindvajsetih letih povedlo na poti, ki si jih v tistem času morda nismo niti zamišljali.

Dejansko stanje je zelo razvejeno:

- Z vidika *področja dejavnosti*: Gre za šole, socialne ustanove, oratorije ...
- Z vidika *sodelovanja salezijancev v ustanovah*, ki jih upravljajo laiki: V nekaterih obstaja vsakodnevna navzočnost salezijanca; v drugih imamo navzočnost salezijanca nekaj ur na teden; v tretjih je inšpektorialni referent navzoč nekajkrat na leto.
- Z vidika *delovanja*: V nekaterih ustanovah je bila ustvarjena vzgojno-pastoralna skupnost in njen svet; v drugih obstaja svet ustanove, ki ga sestavljajo samo laiki; v tretjih je svet ustanove sestavljen iz laikov ob navzočnosti salezijanca.
- Z vidika *razmerja z inšpektorialnim projektom*: Nekatero ustanovo so povezane z določeno salezijansko skupnostjo; druge so povezane samo z inšpektorjem in njegovim svetom; tretje so razvrščene po kriteriju ozemeljske bližine in so povezane s posameznim salezijancem.
- Z vidika *modela upravljanja*: Obstajajo ustanove v upravi laikov, ki odgovarjajo neposredno inšpektorju in njegovemu svetu; druge imajo neki poseben, edinstven status; tretje pripadajo skupini ustanov s skupnim statutom.
- Z vidika *modela spremljanja ustanov*: V nekaterih ustanovah inšpektorialno vizitacijo opravi sam inšpektor. V drugih jo opravi inšpektorjev delegat v osebi inšpektorjevega vikarja, pokrajinskega koordinatorja šol ali koga drugega, ki je imenovan za ta namen. V tretjih ni inšpektorialnih vizitacij, ampak spremljanje in nadzor potekata zgolj z ekonomskim in finančnim upravljanjem, za kar skrbi inšpektorialni ekonom, ter s preveritvami v okviru pastoralne animacije, za kar skrbi inšpektorialni delegat za mladinsko pastoralo.

³⁰ Prim. 24. vrhovni zbor, 39, 44–47, 180–182.

³¹ Prim. 24. vrhovni zbor, 180–182.

Kar se tiče vloge in *navzočnosti salezijancev* v ustanovah, zaupanih laikom, obstajajo različni nazori in nekatere težnje:

- Preseneča določena miselnost v kateri izmed inšpektorij, da naj po vzpostavljenem laičnem upravljanju določene ustanove posvečeni salezijanci ne bi bili več navzoči v njej; skratka, uveljavlja se mnenje, da njihova navzočnost ni več potrebna.
- V nekaterih ustanovah je poseganje salezijancev omejeno na liturgično animacijo in spremljanje mladih.
- V tretjih je salezijanec član vzgojno-pastoralne skupnosti.

Ta raznovrstni 'mozaik' kaže, da so inšpektorije poskušale uresničevati napotke 24. vrhovnega zbora na način, ki so ga imele za najprimernejšega ob upoštevanju krajevnih posebnosti, nujnosti, potreb in okoliščin. Vse navedeno nas napeljuje k misli, da je treba uskladiti razmišljanje in prakso, da bi v prihodnosti *profil salezijanca za današnjo mladino* in delitev poslanstva med salezijanci in laiki lahko zagotavljala to, kar je edino pomembno: da bi bili živ, ustrezen, karizmatičen in zvest odgovor v službi današnjih mladih. To od nas zahteva **vizijo**, sposobnost **razmišljanja** in **odločanja**; v nasprotnem primeru nas bodo življenjske nujnosti povedle na nepremišljene poti.

Zelo verjetno bo 28. vrhovni zbor spregovoril tudi o tej temi z namenom sprejemanja ustreznih odločitev, zlasti v primeru nekaterih inšpektorij, kjer podatki kažejo, da število ustanov v upravi laikov dosega skoraj za polovico ustanov z navzočnostjo salezijanske skupnosti. Druga pomembna naloga, ki je še v povojih in jo je nedvomno mogoče razvijati naprej, se tiče delitve poslanstva s katero izmed skupin salezijanske družine (sestavlja jo 31 vej), tudi v smislu popolne prepustitve upravljanja ustanov, pri čemer je treba zagotavljati ohranitev karizmatične identitete ter služenje Cerkvi in družbi.

3. 'URA' 28. VRHOVNEGA ZBORA

Dragi sobratje, zagotavljam vam, da vrhovni svet in zlasti jaz sam polagamo veliko upanje v ta vrhovni zbor, ki bo gotovo pomenil nadaljevanje pomembnega razvoja naše Družbe, zaznamovanega z zadnjimi osmimi vrhovnimi zbori v prizadevanju za obnovo posvečenega življenja na pobudo 2. vatikanskega koncila.³²

³² Prim. ACG 394 (2006), 28–31.

Namesto da bi svojo pozornost osredinili na določen vidik cerkvenega ali redovnega življenja, ki se nam ne zdi dovolj premišljen, bomo na 28. vrhovnem zboru poklicani, da z realizmom, pogumom in odločnostjo razločujemo glede usmeritve, ki naj ji sledimo v 21. stoletju, v tem zelo posebnem obdobju cerkvene obnove in očiščevanja.

Poklicani smo:

1. Da v svojih izbirah damo dejansko prednost in osrednjo vlogo salezijanskemu poslanstvu za odraščajoče in mlade, ki so najbolj revni in potrebni pomoči, za tiste, ki nimajo glasu in zato potrebujejo naš glas in naše odločitve v njihovo korist. Dajati prednost tudi spremljanju tisočev odraščajočih in mladih te digitalne dobe, ki se gibljejo 'v nekem drugem vesolju', kateremu mi ne moremo ostati tuji, in ki od nas pričakujejo ljubečo in učinkovito navzočnost ter spremljanje – zanje in morda tudi za njihove družine.
2. Da se vsi še naprej formiramo in zlasti da spremljamo formacijo mladih salezijancev današnjega in jutrišnjega dne, zato da bi bilo v njihovih srcih hrepenenje, da bi bili 'drugi don Bosko danes', navdušeni za Kristusa, za to tako pogosto trpeče človeštvo in za mlade. Salezijanci v stalnem prizadevanju za zvestobo, pripravljeni prepoznati in izkoreninjati skušnjave površnosti, plehkosti, razkazovanja, klerikalizma, oblastnosti in udobnosti; današnji mladi, ki nas rešujejo vsega tega, potrebujejo predvsem salezijanca vzgojitelja-pastirja, prijatelja, brata in očeta, ki – preprosto zato, ker je poln Boga – daje življenje, ne da bi iskal samega sebe.
3. Da gremo naprej z odločnimi koraki, izkoriščajoč ves apostolski potencial, ki ga imamo salezijanci in laiki v našem skupnem poslanstvu; da odkrito spregovorimo o vsem, kar nam je doslej preprečevalo, da bi v polnosti razvili preroško vizijo, ki jo je imela naša Družba in ki bo v prihodnosti odločilna za razvoj poslanstva, pastoralne moči Družbe in kakovosti posvečenega življenja vsakega salezijanca: v večji 'prostosti od' in v večji 'svobodi za', tako kot naš Gospod Jezus.

Prepričan sem, da je v veliki večini sobratov močna želja po večji človeški pristinosti in duhovni globini ter korenitejši poklicni doslednosti. Prosimo Svetega Duha, da bi bil 28. vrhovni zbor priložnost za uresničitev tega koraka, medtem ko se vprašujemo Kakšni salezijanci za mlade danes?

Ob sklepu tega pisma o sklicu vrhovnega zbora vas vabim k molitvi h Gospodu po priprošnji njegove matere Marije,³³ ki je mati Cerkve in naše salezijanske družine, mati, okrog katere je don Bosko želel zgraditi svoje skupnosti in svoje ustanove kot prave družine.

***Gospod Jezus Kristus,
svojo presveto Mater
si dal don Bosku
za mater, učiteljico in pomočnico.
Po njej si mu pokazal
področje njegovega poslanstva
in ga navdihnil k ustanovitvi naše Družbe.
Še naprej dobrohotno glej na to svojo družino
in daj, da bomo vselej med nami
živo čutili navzočnost in delovanje Marije,
»matere Cerkve in pomočnice kristjanov«.
Daj, da bomo, njej izročeni in pod njenim vodstvom,
med mladimi pričevalci tvoje neizčrpne ljubezni.
Amen.***

Ángel Fernández Artime
VRHOVNI PREDSTOJNIK

---

³³ *Progetto di vita dei Salesiani di Don Bosco, navedeno delo, 135.*

2.2. OSNUTEK ZA RAZMIŠLJANJE IN OBRAVNAVANJE TEME 28. VRHOVNEGA ZBORA

Ta osnutek nudi nekaj predlogov za delo inšpektorij v okviru priprave na 28. vrhovni zbor. Ti predlogi naj bi pomagali osredinjati pozornost sobratov, krajevnih skupnosti in inšpektorialnih zborov na temo 28. vrhovnega zbora, s tem da usmerjajo razmišljanje in delo vseh vpletenih.

2.2.1. Pismo o sklicu 28. vrhovnega zbora

Pot proti 28. vrhovnemu zboru se začneja z osebnim preučevanjem pisma vrhovnega predstojnika in s pogovorom o njegovi vsebini v skupnostih.

Naslov pisma vrhovnega predstojnika – Kakšni salezijanci za mlade danes? – nas spodbuja, da bi dali odgovor mladim, zlasti najbolj revnim in izključenim, v luči karizmatične vizije, ki jih postavlja v središče naše salezijanske poklicanosti. Zato so potrebni salezijanci, ki so usposobljeni in pripravljani za delo z don Boskovim umom, srcem in rokami – v Cerkvi in v Družbi – ter za spremljanje mladih na poti v svet dela, v sodobni digitalni svet, k obrambi stvarstva itn. Vse to nas v tem obdobju pred

zborom nagovarja, da se uglasimo s *sinodalnim razvojem Cerkve s temo mladih*, zlasti s študijem Pripravljalnega dokumenta in Delovnega dokumenta škofovske sinode 2018; pomembno je upoštevati tudi apostolski spodbudi papeža Frančiška Veselje evangelija in Radost ljubezni.

To zahteva od nas obnovljeno prizadevanje za formacijo, ki je – kot odgovor na osebno poklicanost vsakogar – po svoji naravi trajna ali vseživljenjska. Ta odgovor ima seveda svoje korenine v začetni formaciji, vendar se dinamično razvija v času in – z odzivi na trenutne razmere – zarisuje *profil salezijanca* po podobi Jezusa Kristusa in don Boska. Potrebna poteza tega profila je sposobnost za spremljanje mladih kot sad neposredne izkušnje salezijanca, ki je prvi dozorel za potrebo po tem, da je spremljan. Za spremljanje drugih na poti življenja moraš sam imeti izkušnjo, da si spremljan. Pri razmišljanju o tem profilu se moramo zavedati tudi naše poklicanosti k svetosti, ki jo papež Frančišek predstavlja za vse kristjane v apostolski spodbudi Veselite in radujte se.

Ta formacija je potrebna za krepitev poslanstva za mlade, ki si ga delimo z laiki v vzgojno-pastoralni skupnosti. Zato je nujno, da premagamo odpore, zaradi katerih je delitev poslanstva še vedno nekaj izbirnega. Skupno poslanstvo ima za cilj dobro mladih in zahteva specifično, skupno formacijo salezijancev in laikov. Z namenom preverjanja prehojene poti in razmišljanja o nadaljnjih korakih je dobro, da si v tem času *ponovno ogledamo dokumente 24. vrhovnega zbora o delitvi – duha in poslanstva – z laiki*.

Enotna tema vrhovnega zbora se členi na tri tematska jedra: prednostna področja poslanstva, profil salezijanca, delitev poslanstva in formacije z laiki. Ne gre za tri ločene snovi, ampak za vsebine, ki so povezane tako, da temo združujejo v enovito celoto. Posebnost je, da je tema vrhovnega zbora izražena v obliki vprašanja Kakšni salezijanci za mlade danes. To vprašanje izraža željo, hotenje in prizadevanje, da zares prisluhnemo mladim, sobratom v začetni formaciji in laikom.

Po nalogi pričevanja evangeljske korenitosti, za kar smo si prizadevali od 27. vrhovnega zbora naprej, se nam zdaj zdi pomembno usmeriti pozornost na *evangeljsko preroškost*. Enaindvajsetega novembra 2014, v letu posvečenega življenja, je papež Frančišek takole zapisal v apostolskem pismu Vsem Bogu posvečenim: »Računam na vas, da 'boste prebudili svet', ker je razpoznavna lastnost posvečenega življenja prav preroštvo. Kot sem rekel vrhovnim redovnim predstojnikom, 'evangeljska korenitost ni samo

za redovnike, zahteva se od vseh. Toda redovniki hodijo za Kristusom na svojevrsten način, kot preroki'. To je prednostna naloga, ki je potrebna danes: 'biti preroki, ki pričujejo o tem, kako je Jezus živel na zemlji ... Redovnik ne sme nikoli opustiti preroštva'« (29. novembra 2013). Zato lahko o temi vrhovnega zbora razmišljamo z vidika preroštva.

2.2.2. Postopek priprave na 28. vrhovni zbor

Pred vrhovnim zborom bodo vse inšpektorije opravile inšpektorialni zbor, kot izrecno zahtevajo konstitucije (Konstitucije 172). Inšpektorialni zbor ima nalogo, da izvoli enega ali več delegatov za zastopanje na vrhovnem zboru in njihove namestnike (prim. K 171) ter da 'pošlje predloge voditelju vrhovnega zbora.' (SP 167).

Izpolnitev teh nalog ne izčrpa pomena in pristojnosti inšpektorialnega zbora. Napačno bi bilo misliti, da se mora pred vrhovnim zborom inšpektorialni zbor zbrati *zgolj* za izvolitev delegatov ali za pošiljanje predlogov regulatorju. Člena 171 in 172 Konstitucij in člen 167 Splošnega pravilnika naštevata obširen seznam namenov in nalog, ki pa jih ni treba izpolniti vseh vedno, na vsakem inšpektorialnem zboru.

Razmišljanje o temi Kakšni salezijanci za mlade danes? je prednostno in se ne tiče samo sobratov, ki bodo sodelovali na 28. vrhovnem zboru. Pismo o sklicu 28. vrhovnega zbora namerava spodbuditi globoko razmišljanje, usmerjeno k spreobrnjenju vsakega sobrata, vsake skupnosti in vsake inšpektorije. Zelo pomembna etapa v tem procesu je 'predstavniški zbor sobratov in krajevnih skupnosti', ki ga predstavlja prav inšpektorialni zbor.

Tema 28. vrhovnega zbora ne zahteva kakšnega akademskega ali študijskega razmišljanja, o katerem bi pisali razprave iz duhovne ali pastoralne teologije, ki bi jih nato bilo treba 'poslati regulatorju'. Izbrana tema je 'izziv', ki je namenjen vsem, glas Duha, ki sili k vpraševanju, k 'pretresanju lastnih dejanj', k 'preverjanju', h 'kesanju in spreobrnjenju'. 'Kdor ima uho, naj prisluhne, kaj govori Duh Cerkvam'. Duh je tisti, ki govori tudi nam in nas vabi, naj prisluhnemo (prim. Raz 2, 1–29).

Vrhovni zbor bo potekal leta 2020 v Valdoccu v Torinu in na njem bo sodelovalo okrog 250 sobratov; toda pravilneje bi bilo reči, da se je že začel in da na njem sodelujejo vsi sobratje salezijanske družbe. Posamezni sobrat se vprašuje o profilu, ki ga od njega zahtevajo spremenjene

okolščine in srečevanje z mladimi – da bi odgovoril na Božji klic v tem posebnem trenutku zgodovine. Salezijanec, zvest don Boskovemu apostolskemu načrtu, opredeljenem v Konstitucijah, preverja svoje temeljne izbire, svoj slog življenja in dela; skupaj z njim tudi njegova skupnost in njegova inšpektorija preverjata vsaka svojo prepričljivost in rodovitnost v okoliščinah, v katerih živita.

Sklic inšpektorialnega zbora je torej velika priložnost za vsako inšpektorijo. Glede na razčlenjenost teme je priporočljivo, da se v vsaki krajevni skupnosti pripravijo srečanja, namenjena poslušanju mladih, sobratov v začetni formaciji, laikov. Nato bi bilo pomembno pripraviti ločena inšpektorialna srečanja s temi tremi skupinami in zagotoviti udeležbo njihovih predstavnikov na inšpektorialnem zboru. Pomenljiv bo prispevek mladih sobratov, ki prav v začetnih fazah svoje formacije postavljajo temelje za oblikovanje salezijanskega profila in ki lahko – ker so sami mladi – posredujejo bolj nepristransko sliko o svojih vrstnikih, na podlagi sorodnosti glede starosti, kulture itn.

2.2.3. Razčlenitev teme 28. vrhovnega zbora

Pismo o sklicu 28. vrhovnega zbora nas poziva, naj osredinimo svojo pozornost na *tri tematska jedra*, ki jih zdaj predlagamo salezijanskim skupnostim in inšpektorialnim zborom. Ta jedra se nanašajo na to, kar mora biti razpoznavna lastnost salezijanca prihodnosti, da bi bil sposoben – skupaj z laiki – uresničevati salezijansko poslanstvo danes.

Prednostna področja poslanstva za mlade

Pričakovanje mladih. 28. vrhovni zbor se namerava osrediniti na temelj 'enega samega življenjskega načrta' našega očeta don Boska, ki je 'služiti mladini' (K 21). Prvine tega načrta so vselej nove in se razlikujejo od generacije do generacije in od kulture do kulture. Naša Družba želi v tej raznolичnosti opraviti razločevanje ter 'preverja, ali so njene ustanove in dejavnosti v službi revne mladine' (SP 1). Zato moramo pretehtati naše odločitve in nakazati nekatere preroške smernice, da bodo revni mladi – v različnih oblikah revščine, izključenosti in zavrženosti – zares v središču naših odločitev. Poleg tega je treba nakazati, na kakšen način naj osredinimo svojo pozornost in svoja prizadevanja na prioritete današnjih mladih, na njihove skrbi in težave, kot so pomanjkanje delovnih mest, izzivi digitalne dobe, človekove pravice, ekologija itd.

Spremljanje mladih. Današnji mladi pričakujejo od nas, da smo navzoči med njimi in da smo z njimi; to je priložnost za ponovno odkritje salezijanske asistence: biti z mladimi in za mlade. Od nas pričakujejo, da jih spremljamo, da jih ne pustimo samih; zahtevajo navzočnost večščitih vodnikov, ki bi bili mojstri v umetnosti spremljanja. Ključna naloga prenovljene mladinske pastorale v današnjem svetu je torej za vsakega salezijanca kakovost izkušnje duhovnega spremljanja mladih. Vprašujemo se, katere korake moramo še napraviti, da bi bil vsak salezijanec spremljevalec na poti vsakega mladostnika.

Družina in mladinska pastorala. V salezijanskem poslanstvu ne smejo biti odsotni starši, ki so prvi in naravni spremljevalci mladih. Stvarnost družin je kot 'mozaik, ki zastavlja vprašanja, sestavljen iz mnogih različnih stvarnosti, polnih radosti, dramatičnih dogodkov in hrepenenja' (Radost ljubezni, 57). Tudi ta vrhovni zbor naše Družbe torej usmerja pozornost na družino (ki je po eni strani dejavnik in po drugi predmet mladinske pastorale), na konkretne načine vključevanja družin in na pomoč, ki jo lahko dajemo družinam.

Profil salezijanca danes

Salezijanska formacija. V zadnjih letih smo večkrat izrazili potrebo po bolj izrecnem navezovanju na don Boska, na njegov lik in njegovo življenje, da naša pastorala in naša duhovnost ne bi bili posplošeni; pri tej nalogi nam je bilo posebno v pomoč obhajanje dvestoletnice don Boskovega rojstva, pa tudi triletno obdobje priprave na to obletnico. Zdaj se moramo vprašati, katere nadaljnje korake moramo napraviti na tej naši poti 'ponovnega začenjanja z don Boskom', da bi bila naša salezijanska poklicanost še bolj karizmatična.

Trajna formacija. Profil salezijanca za današnji čas postavlja v središče naše pozornosti stvarnost, na katero pogosto pozabljam: vse življenje je odgovarjanje Gospodu, ki nas kliče. Gospod vselej kliče v konkretni situaciji, in ko nam po številnih posegih da slišati svoj glas, pričakuje naš osebni odgovor. Potrebujemo torej samooblikovanje in trajno formacijo. Navzočnost vodnikov, ki znajo spremljati korake vsakogar, nam sčasoma omogoča odgovarjati na mnoge klice, ki jih prejemamo. Vprašati se moramo, kako naj naši formaciji damo potreben zagon za njeno trajnost.

Formacija in poslanstvo. Formacija se uresničuje v dogodkih zgodovine in ne le v okviru kakega cilja, ki ga želimo doseči in za katerega

je potrebna posebna priprava. Če formacijo razumemo le kot pripravo na določeno poslanstvo, zlahka profil salezijanca zapade funkcionalizmu in površnemu učenju, ki ne vključuje uma in srca – torej tudi same eksistence ne. Iz tega razloga je pomembno ozavestiti dejstvo, da se formiramo v razmerah in po razmerah, ter poiskati primerne poti, da bi se to konkretno uresničevalo. Da bi znali odgovarjati na stanje in razbirati znamenja časov, se moramo še naprej učiti umetnosti razločevanja.

Formacija v skupnosti. Don Boskova izkušnja nas uči, da se moramo formirati v skupnosti, da bi lahko bili 'ustvarjalci in graditelji občestva'. Skupaj se učimo pripadati Bogu, sobratom, mladim. Med našo formacijo je nujno preverjati kriterije poklicnega razločevanja glede primernosti za življenje v skupnosti in glede učenja skupnostnega načina življenja. Za razvijanje zavesti o tej pripadnosti skupnosti so zlasti na začetku salezijanskega življenja potrebne kakovostne ekipe, sestavljene iz oseb, ki imajo same stalno izkušnjo vrednot salezijanske poklicnosti (prim. Konstitucije 98) in jih zato zmorejo posredovati drugim. Poleg tega pozorno poslušanje zanesljivih in usposobljenih spremljevalcev vodi k postopnemu prevzemanju potez Jezusa Kristusa, kot jih je prevzel in naredil za svoje don Bosko. Vprašujemo se torej, kako zagotoviti formacijo in sestavo kakovostnih formacijskih ekip.

Delitev poslanstva med salezijanci in laiki

Delitev poslanstva z laiki: uspehi in odpori. Po več kot dvajsetih letih od obhajanja 24. vrhovnega zbora o laikih ugotavljamo, da je pomembno zlasti pokazati na tiste izkušnje, ki so privedle k pozitivnim sadom delitve poslanstva z laiki, ter na motivacije ali okoliščine, ki so prispevale k tem uspehom. Ugotavljamo pa tudi, da je treba prepoznati odpore – včasih nezavedne – ki so doslej preprečevali uresničevanje delitve poslanstva z laiki, da bi te ovire lahko odstranili. Pogosto je treba spremeniti miselnost in držo, pa tudi odločitve v zvezi z načrtovanjem in vodenjem.

Vzajemnost v odnosih med salezijanci in laiki. Salezijanec razume sama seba v luči razmerja, ki ga vzpostavlja do drugih poklicnosti v Cerkvi. V teh letih so se pomnožili prispevki in razmišljanje laikov in to je pozitivno vplivalo na odločitve Družbe; naše poklicnosti se dopolnjujejo med seboj. Navzočnost laikov v naših ustanovah – ne le kot sodelavcev, ampak kot soodgovornih v istem poslanstvu v prid mladih – je omogočila nastanek novega subjekta: vzgojno-pastoralne skupnosti. Slednja

pomeni dejansko izkušnjo Cerkve, v kateri so mladi zares poslušani in spremljani; in za učinkovitost tega spremljanja sami salezijanci ne zadoščajo. Poleg skupnih prvin, ki so že v odnosih med salezijanci in laiki, ter zavesti o razlikah glede specifičnih poklicnosti moramo poiskati načine za privzemanje in krepitev drž vzajemnosti.

Skupna formacija salezijancev in laikov. V razvoju vzgojno-pastoralnih skupnosti se poleg pozitivnih izkušenj pojavljajo tudi improvizacije in težave, tudi glede formacije, ki poteka skupaj z laiki. Potrebna je torej specifična formacija za laike in nato skupna formacija salezijancev in laikov. V zvezi s formacijo v okviru vzgojno-pastoralne skupnosti ugotovljamo različne hitrosti in stopnje razvoja; tudi v tem primeru je treba poiskati poti za nadaljnji razvoj.

Ustanove v skupni upravi ali v upravi laikov. Opažajo se različni modeli upravljanja, ki včasih izhajajo iz nerazumevanja stanov krščanskega življenja in iz pomanjkanja pravnega in sinergičnega krščanskega ovrednotenja posvečene osebe oziroma laika. Obstajajo bodisi oblastni modeli, v katerih so salezijanci gospodarji in imajo moč, bodisi pastoralni modeli, ki so pravilni s karizmatičnega vidika in v katerih imajo salezijanci vlogo vodnikov in odgovornih za formacijo. Med različnimi modeli si posebno pozornost zaslužijo ustanove v skupni upravi in ustanove v upravi laikov pod inšpektorialno odgovornostjo.

2.2.4. Metodologija skupnostnega razločevanja

Na zadnjih treh vrhovnih zborih smo že uporabili metodologijo skupnostnega razločevanja. V apostolskih spodbudah Veselje evangelija in Radost ljubezni, v 'Pripravljalnem dokumentu' škofovske sinode o mladih ter v apostolski spodbudi Veselite in radujte se nas papež Frančišek vabi k uresničevanju prakse razločevanja. Menimo, da je treba v skladu s sodobnim prizadevanjem Cerkve in glede na izkušnje, pridobljene na naših vrhovnih zborih, nadaljevati to metodologijo.

V postopku razločevanja, namenjenega študiju teme vrhovnega zbora, predlagamo naslednje korake: poslušanje, razlaga, izbire. Inšpektorialni zbori so vabljeni, da opravijo tovrstno razločevanje za vsako tematsko jedro. V primerjavi s 27. vrhovnim zborom smo spremenili imena treh korakov v skladu z izrazi, ki jih uporablja papež Frančišek, vendar gre za isto metodologijo.

Poslušanje. Prvi korak je namenjen temu, da prepoznamo stanje: da se naravnost soočimo z njenimi prednostnimi vidiki; da uvidimo, kaj je za nas najmočnejši izziv; da prisluhnemo temu, kar nam postavlja vprašanja. Treba je prepoznati tisto, kar je najbolj obetajoče za sbrate, skupnosti in inšpektorijo, za mlade in laike, in potrebno razvoja; pa tudi tiste vidike, ki so najbolj tvegani, a od nas zahtevajo, da se z njimi spoprime in jih razrešimo. Prepoznati je treba bodisi obetajoča bodisi nevarna dejstva, ki se tičejo prioriteta poslanstva, zahtev formacije in vključevanja laikov.

Razlaga. Izhajajoč iz vidikov, prepoznanih s poslušanjem, pri drugem koraku razbiramo stanje: gre za ugotavljanje globokih vzrokov pozitivnih ali negativnih stanj; gre za to, da si znamo razlagati priložnosti in nevarnosti. Razlaga stanja nas mora voditi k njenemu globokemu razumevanju. Instrumenti za razlago stanja so: evangelij, življenje Cerkev, konstitucije, znamenja časov. Ta drugi korak postopka razločevanja je za nas doslej najtežja preizkušnja.

Izbire. Pri tretjem koraku gre za določitev izbir, ki jih moramo opraviti. Poiskati – in torej izbrati – moramo to, kar nas bo vodilo k novim načinom uresničevanja poslanstva za mlade; k uresničevanju profila salezijanca; k vključevanju laikov. Izbire morajo biti v skladu z razmerami, ki izhajajo iz poslušanja in razlage. To morajo biti preroške in pogumne izbire, ki naj okrepijo to, kar že obstaja, a je še nedokončano, ki naj premagajo to, kar je slabotno in nevarno, ki naj poiščejo novih poti. Te izbire morajo biti bistvene in temeljne ter se lahko nanašajo na procese in korake, ki jih je treba udejanjiti.

Postopek razločevanja zahteva, da se osredinimo na nekatere prioritete, tako pri poslušanju in posledičnem razlaganju kot pri izbirah. Pisni dokument bo prispevek inšpektorialnega zbora za 28. vrhovni zbor. *V okviru vsakega tematskega jedra naj pisni dokument, ki bo poslan regulatorju kot prispevek inšpektorialnega zbora za 28. vrhovni zbor, ne presega dveh strani.*

Priporočamo, da se na inšpektorialnem zboru čim bolj izogibate natisnjenim dokumentom in da raje uporabljate digitalno tehniko, tako da pospešujete ekološko držo in zagotovite ekonomski prihranek. Tudi to je lahko eden izmed napredkov pri uresničevanju zbora.

2.2.5. Prispevki, ki jih je treba poslati regulatorju 28. vrhovnega zbora

Do 15. julija 2019 morajo prispeti k regulatorju 28. vrhovnega zbora prispevki, ki so lahko štirih vrst:

- *prispevki inšpektorialnih zborov s temo 28. vrhovnega zbora* Kakšni salezijanci za mlade danes; ti prispevki se nanašajo na tri tematska jedra, od katerih ima vsaka svoj posebni obrazec;
- *prispevki inšpektorialnih zborov s temami, ki se tičejo življenja Družbe, konstitucij ali pravilnika*; tudi ti prispevki imajo svoj posebni obrazec; na vsak obrazec se zapiše en sam predlog;
- *prispevki posameznih sobratov ali skupin sobratov s temo 28. vrhovnega zbora* Kakšni salezijanci za mlade danes; ti prispevki se nanašajo na tri tematska jedra in imajo svoj posebni obrazec;
- *prispevki posameznih sobratov ali skupin sobratov s temami, ki se tičejo življenja Družbe, konstitucij ali pravilnika*; ti prispevki imajo svoj posebni obrazec; na vsak obrazec se zapiše en sam predlog.

*Gospod Jezus Kristus,
svojo presveto Mater
si dal don Bosku
za mater, učiteljico in pomočnico.
Po njej si mu pokazal
področje njegovega poslanstva
in ga navdihnil k ustanovitvi naše Družbe.*

*Še naprej dobrohotno glej na to svojo družino
in daj, da bomo vselej med nami
živo čutili navzočnost in delovanje Marije,
»matere Cerkve in pomočnice kristjanov«.*

*Daj, da bomo,
njej izročeni in pod njenim vodstvom,
med mladimi pričevalci
tvoje neizčrpne ljubezni.
Amen.*

